Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto - - - $6.00
Za pol leta - - - - - $3.00
Za New York celo leto - $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 33. — ŠTEV. 33 NEW YORK, MONDAY, FEBRUARY, 9, 1925. — PONDELJEK, 9. FEBRUARJA 1925. VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII.

SPLOŠNE VOLITVE V JUGOSLAVIJI

Evropa napeto čaka izida jugoslovanskih volitev.— Volitve so se vršile po nemškem uzorcu. — Pašič igra vlogo diktatorja.

PARIZ, Francija, 8. februarja. — Z veliko napetostjo in strahom pričakuje zapadna Evropa, posebno pa Francija, izida splošnih volitev v Jugoslaviji, določenih na današnji dan.

Ministrski predsednik Pašič in minister za notranje zadeve Pribičevič sta organizirala volitve kot se jih je poslužil Porfio Diaz v Mehiki z variacijo, da igrajo orožniki ulogo mehiških ruralov.

Opozicija si ne bo drznila ter tudi ne bo imela prilike glasovati, v obširnih okrajih Hrvaške, Slovenije, Bosne in Hercegovine.

Vse kaže, da bo Pašič zmagal. V takem slučaju pa obstaja upravičen strah, da bo prišlo do izgredov proti srbski avtoriteti v deželah, ki predstavljajo kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev. Taki izgredi bi povzročili največjo krizo, kar se jih je pojavilo izza svetovne vojne.

Če bodo dobili hrvaški in slovenski federalisti večino, katero so imeli v zadnji skupščini in katero hoče Pašič na vse mogoče načine preprečiti, bo treba opustiti centralistično vlado ter privoliti v federalni režim.

Nemški kancelar v škripcih.

Kabinet kancelarja dr. Luthra je v škripcih, ker ga ostro karajo radi velikega darila ali velike odškodnine, katero je poklonila nemška vlada bogatim nemškim industrijalcem ob Ruhru.

BERLIN, Nemčija, 6. febr. — Oficijelne vladne izjave glede kreditov, dovoljenih velcindustrijalcem v Ruhru, so bile sicer zopet preložene na poznejši čas, a njih vsebina je v splošnem znana. Vlada bo najbrž pojasnila, da se ni izplačalo industrijalcem nikakih določenih svot, da se je upoštevalo tudi manjše podjetnike in da niso bila plačila določena samolastno od vlade ali kakega ministra. Pred izplačavanjem se je vršila temeljita in vestna razprava avtoriziranih izvedencev in uradnikov.

Vlada bo najbrž tudi zavzela stališče, da ni podelila kreditov krivično predpostavljanje ene skupine na stroške drugih, temveč pravično izpolnenje obveznosti Nemčije, soglasno z mirovno pogodbo.

Najslabša točka v obrambi vlade je ta, da je nastopila, ne da bi vprašal za svet nemški državni zbor. Vlada se tudi dobro zaveda tega dejstva. Da popravi to, bo skušala izposlovati naknadno odobrenje državnega zbora.

Razburjenje, ki se je pojavilo raditega v Nemčiji, pa se ni še poleglo. Nemška strokovna zveza je objavila oster protest proti plačevanju na stotine milijonov zlatih mark ruhrskim industrijalcem.

Protest dostavlja, da je vlada lahko dala 700.000,000 zlatih mark nemškim ruhrskim magnatom, da pa je določila kot odškodnino za ostale ljudi v zasedenem ozemlju le borno svoto 70 milijonov zlatih mark.

Izjavlja se nadalje, da je spravila vlada skupaj 924,000,000 zlatih mark potom drastičnega obdačenja ter izročila nato skoro tri četrtine tega denarja že itak bogatim industrijalcem. Ti industrijalci so že imeli dvojne dobičke. Prvič so profitirali potom zvišanja delavskih plač, zvišanja cen in prostosti od plačevanja davkov. Sedaj pa so dobili od vlade te velikanske svote.

Julius Fleischman je umrl.

Znani podjetnik in finančnik je podlegel nenadno srčni kapi. — Njegova karijera je bila pestra.

MIAMI, Fla., 6. februarja. — Julius Fleischman, znani "yeast-king", večkratni milijonar, prejšni lastnik distilerij in unet športnik, nekoč tudi župan Cincinnatija, je umrl včeraj popoldne na polo-igrišču. Pri četrti igri je ustavil konja, stopil ž njega, omahnil na stran te padel na tla. Prenesli so nezavestnega v klub, kjer je izdihnil par minut pozneje, še predno je došla zdravniška pomoč.

Vzrok smrti je bila srčna kap povzročena od prevelikega telesnega napora.

Fleischmann je dosegel starost dva in petdesetih let. Zapušča dva otroka, štiri in dvajset let starega Julija ter poročeno hčerko, ki živita oba v Cincinnatiju. Sin je včeraj odpotoval v New York, da se od tam napoti v Pariz.

Nadalje zapušča sestro ter brata Maxa, ki se nahaja z večjo družbo v Afriki, kjer hoče streljati divje zveri.

Fleischmann je bil dvakrat poročen in dvakrat ločen. Njegova prva žena je bila priznana lepotica, ki se je naveličala zakonskega življenja. Omogočil ji je ločitev ter ji podaril dva milijona dolarjev.

Ko se je drugič oženil, je zapazil, da ima njegova žena rada nekega drugega. Prostovoljno se je umaknil ter ji poklonil pet milijonov dolarjev. Zakon je bil ločen v Parizu. Tam je dobil Fleischmann na stotine ženitnih ponudb priznanih krasotic, a se je pomišljal ter ni vzel nobene.

Ko je postala prohibicija zakon, je zaprl svojo veliko distilerijo v Cincinnatiju, a zagotovil vsem svojim uslužbencem doživljensko penzijo. Njegovi prijatelji so ga imenovali "Golden Rule Fleischmanna" in to je zaslužil, kajti njegova velikodušnost in milosrčnost ni poznala nikakih meja.

Poštna predloga je na vrsti.

Poslanska zbornica bo dobila v torek predlogo, ki se tiče povišanja plač poštnih uslužbencev. — Senat bo najbrž uveljavil svoj lastni načrt.

WASHINGTON, D. C., 6. feb. Komitej za pravila je imel konferenco z republikanskim voditeljem Longworthom ter sklenil predložiti zbornici prihodnji torek predlogo glede povišanja plač poštnih uslužbencev.

Zbornica bo imelo eno uro časa, tekom katere naj bi debatirala o predlogi. Štirideset minut bo posvečenih razpravam.

Po sprejemu v poslanski zbornici bo predloga izročena senatu. Splošno se pričakuje, soglasno z Longworthom, — da bo senat črtal zbornično predlogo ter jo nadomestil s svojo lastno.

"Jaz se zavzemam za novo predlogo", — je rekel Longworth, "ker zvišuje plače poštnih uslužbencev, a uveljavlja nekaj, česar ni storila tekom lanske spomladi, ko je bila vetirana. Določa tudi sredstva, da se pokrije izdatke povišanih plač".

Poštni komitej je objavil, da kažejo zadnje cenitve poštnega departmenta, da bo prinašalo predlagano povišanje poštnih pristojbin nad eno in šestdeset milijonov dolarjev na leto.

"Ta dohodek", — se glasi v poročilu komiteja, ki je bilo objavljeno včeraj popoldne, — 'skoro zadostuje za popolno pokritje povišanih plač za poštne uslužbence. Treba se je spomniti, da predstavlja naravno naraščanje poštnih poslov dobiček v znesku štirinajstih milijonov dolarjev na leto'.

Ameriški prispevek.

ŽENEVA, Švica, 6. februarja. Ameriška vlada je prvič prispevala k pokritju izdatkov Lige narodov, ko je poslal kongresnik Porter ček za $1,954 kot delež Združenih držav pri pokritju stroškov opijske konference tekom leta 1924. Združene države so prispevale na istem temelju kot Anglija, ki plačuje najvišje prispevke za vzdržanje Lige.

Nemški parnik zgorel.

ANTWERPEN, Belgija, 6. februarja. — Na parniku "Odenwald", ki je ravnokar dospel semkaj iz Chili s tovorom enajst tisoč ton solitra in bakra, je izbruhnil požar. Kot se je konštatiralo danes zjutraj, je le malo upanja, da bi se rešilo tovor.

Bubonska kuga v Franciji

LONDON, Anglija, 8. febr. — Semkaj so dospela poročila o izbruhu bubonske kuge v St. Malo, Francija.

Dosedaj je bilo dvanajst smrtnih slučajev. Nikakih takih izbruhov bubonske kuge ni bilo v zapadni Evropi tekom zadnjih par let.

Nezaposlenost v Avstriji.

DUNAJ, Avstrija, 6. febr. — Število nezaposlenih, ki dobivajo podporo od vlade, je naraslo na 190,000, kar predstavlja največje število izza pričetka rekonstrukcije.

MODEL PROTESTANTOVSKE KATEDRALE V NEW YORKU

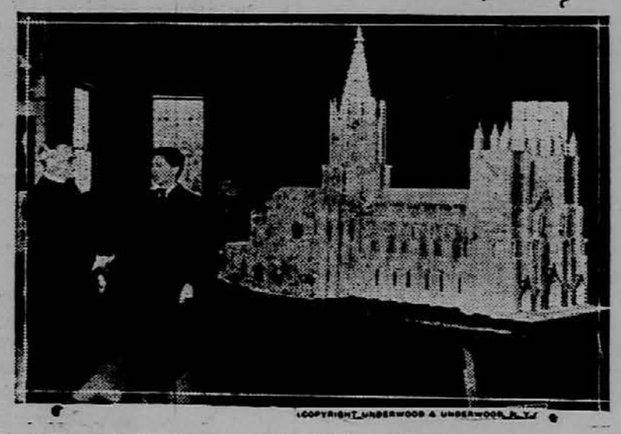

16-letni Thomas M. Emory iz Montclaira, New Jersey, je napravil po načrtih natančen model protestantske katedrale, katero nameravajo postaviti v New Yorku. Poslopje bo veljalo petnajst milijonov dolarjev.

Angleži so se pričeli umikati iz Porenske

Izprazniti hočejo pet porenskih mest. — "Varnostni pas" ob Renu.— Porenska ne bo več vojaško taborišče. Francoske bajke o nemških strupenih plinih.

BERLIN, Nemčija, 6. febr. — Soglasno z nekim poročilom, ki je ravnokar dospelo iz Kolina v Berlin, bodo prihodnjo soboto odpoklicane čete iz različnih mest, ki leže v kolinskem ozemlju.

Izpraznjena bodo naslednja mesta: Wermerlskirchen, Schaberg, Graefrath, Engelskirchen in Ohligs. En angleški častnik s tolmačem bo ostal v Ohlingsu.

Angleška vojaška policija pa bo še vedno opravljala službo v izpraznjenem ozemlju in izvajale se bodo tudi formalnosti glede potnih listov.

ŽENEVA, Švica, 5. februarja. Demilitariziranje Porenske, kot določeno v versaillski mirovni pogodbi, bo predmet preiskav, katere bo uvedla danes stalna vojaška komisija Lige narodov. Svet Lige je naprosil komisijo, naj sestavi primeren načrt za izvedenje demilitarizacije.

Dotično ozemlje obsega zono na levem bregu Rena ter pas petdetih kilometrov na desnem bregu. V tem prostoru bodo prepovedane utrdbe in vojaške vaje. Ta odredba ima namen nuditi varnost Franciji in Belgiji ter v splošnem zmanjšati nevarnost nadaljnih konfliktov.

Komisija je v nadaljnem razpravljala o načrtih za poznejše preiskave oboroževanj Nemčije, Avstrije in Bolgarske, kakorhitro bo medzavezniška vojaška kontrolna komisipa izročila te posle Ligi narodov.

PARIZ, Francija, 6. febr. — Poročila o novi vojni nadlogi, katero so baje izumili Nemci, so povzročila velikansko razburjenje v francoskem časopisju, kljub oficijelnim dementijem.

Poslanec Pierre Taittinger, je tekom nekega predavanja v St. Chamons izjavil, da so izumili Nemci kemičen preparat, katerega je mogoče metati iz aeroplanov in ki lahko izbriše v teku par ur z zemeljskega površja cela mesta.

"Za podrobnosti tega razkritja", — je dostavil. — "je izvedlo francosko vojno ministrstvo šele pred kratkim. Pod vodstvom generala Serrygny so baje izvedenci vprizorili poskuse s tem novim preparatom in ti poskusi so dokazali resničnost uničljive sile teh preparatov.

V vojnem ministrstvu pa so izjavili, da ne vedo tam ničesar o tej novi iznajdbi in general Serrigny je dostavil, da ni dal nikdar vprizoriti takih eksperimentov kot se mu jih je pripisovalo.

Te govorice temelje najbrž na nekem pamfletu, ki je izšel pred kratkim v Berlinu in ki se tiče zračne vojne v bodočnosti. V Berlinu izjavljajo, da je ta pamflet pristen izrodek fantazije in da ne temelji na nikakih novih dejstvih.

Oče tekmoval s sinom v ljubezni.

Deklica je priznala, da je bil oče tekmec svojega sina.—Prejšnja fantova ljubica je navedla motiv za umor, katerega je izvršil oče.

PITTSBURGH, Pa., 5. febr. — Kot poročano, je pet in štirideset let stari Albert Tilles iz Ingrama ustrelil svojega osemnajst let starega sina Alberta Tillesa ter skušal nato izvršiti samomor s tem, da si je pognal krogljo v glavo. Sedaj pa je pojasnjeno to krvavo dejanje in pojasnila ga je ženska, zapletena v zadevo. Oče si je namreč pridobil naklonjenost sinove ljubice, in ko se je je naveličal, je ustrelil svojega sina, ker se ni hotel poročiti ž njo.

Tragedija se je završila zadnjo nedeljo popoldne, na domu Tillesovih. Pred streljanjem sta se Tilles in njegov sin prepirala. Tekom prepira so slišali fanta reči očetu:

"Lahko vam preskrbim dvajset let zato, kar vem o vas".

Ta pripomba je bil migljaj, katerega se je oprijela policija in tekom včerajšnjega dne je lepa deklica navedla motiv za streljanje ter poskušeni samomor.

Tekom preteklega poletja je šel Tilles s svojim sinom v poletno kempo ob Allegheny reki. Tam se je mudila fantova ljubica. Oče se je zaljubil v mlado žensko. Kakorhitro je izvedel sin za razmerje, je prekinil vse stike z deklico.

Zavladala je velika hladnost med očetom in sinom. To razpoloženje je postalo trpko nekaj časa pozneje, ko je starejši Tilles, da zavaruje samega sebe, zahteval, da se sin poroči z dotično deklico. Sin tega ni hotel storiti in sledilo je več burnih prepirov.

Fantova pretnja da lahko spravi svojega očeta za dvajset let v ječo, temelji po mnenju policije na tem, da je poznal sin odnošaje očeta z mlado deklico.

Tilles, ki je sedaj v bolnici, je povedal policiji, da je ustrelil sina in skušal nato izvršiti samomor. Odvedli ga bodo iz bolnice, da ga konfontirajo z mlado žensko, koje nestalnost in vihravost je dovedla do tragedije.

HERRIOT ODPOTOVAL V ANGLIJO

Herriot bo obiskal London, da se posvetuje glede dolga in glede sklenitve zveze. — —Potovanje francoskega ministrskega predsednika pa je odvisno od bolj določnih migljajev glede angleškega stališča.

PARIZ, Francija, 8. februarja. — Ministrski predsednik Herriot bo kmalu odpotoval v London, da razpravlja tam o francoskem dolgu v Angliji ter predlagani francosko-angleški obrambni zvezi. Odšel bo, kakorhitro bo dobil bolj določne migljaje glede angleškega stališča.

Angleški poslanik v Parizu, lord Cree, se je včeraj oglasil pri Herriotu ter mu izročil angleški odgovor na memorandum glede dolga, katerega je izročil francoski finančni minister Clementel angleškemu finančnemu ministru Churchillu tekom zadnje konference zavezniških finančnih ministrov.

Čeprav ne bo ta odgovor objavljen prej kot jutri, se je vendar izvedelo, da je pristala Anglija v splošnem v pogoje, da se razpravlja o francoskem vojnem dolgu na temelju poslanice Balfourja.

Čeprav hoče Anglija kancelirati velik del francoskega dolga v Ameriki, je odgovor baje manj zadovoljiv kot je upal Clementel, ker se ni s tem odgovorom uravnalo odnošajev med francoskim dolgom in nemškimi reparacijami. —

Tozadevne razprave so bile zavlečene vsled razlik v mnenju posameznih članov angleškega kabineta. Herriot želi očividno čistega sporazuma glede angleških nazorov, predno odpotuje v London.

LONDON, Anglija, 8. febr. — Ničesar se ni izvedelo glede poročil, krožečih v Parizu, da namerava ministrski predsednik Herriot razpravljati o francoskem dolgu v Angliji. Kljub temu pa bi Angleži z veseljem pozdravili tak obisk.

Poslanica finančnega mimstra Churchilla glede francoskih dolgov je kratka ter ne vsebuje nikakih številk in nikakih definitivnih podrobnosti, ker so Angleži mnenja, da morajo priti konkretni predlogi s francoske strani. Poslanica potrjuje iznova princip Balfourjevih in Curzonovih poslanic, da morajo dobiti Angleži tako od zaveznikov kot od Nemčije dovolj, da plačajo svoj dolg v Združenih državah.

WASHINGTON, D. C., 8. februarja. — Emil Daesehner, novi francoski poslanik v Združenih državah, ni prinesel seboj nikakega definitivnega predloga glede uravnave francoskega vojnega dolga v Združenih državah. Tako je bilo včeraj objavljeno v francoskem poslaništvu.

Francoska poslanska zbornica je še vedno zaposlena z razvozljanjem mučnega proračunskega problema. Dokler ne bo rešena ta zadeva, ne bo mogoče staviti nikakih konkretnih predlogov glede dolga.

Ko se je ameriška komisija za fundiranje dolgov prvič lotila francoskega dolga, je razpravljal o zadevi Jean Parmentier, posebni poslanik Pariza.

Vspričo zadnjih izbruhov v ameriškem senatu in francoski poslanski zbornici se pričakuje, da bo naslednji korak Francozov vprizorjen z največjo opreznostjo in da ni pričakovati v bližnji bodočnosti nikakih neposrednih razvojev.

Napad na predsednikovo politiko.

WASHINGTON, D. C., 6. febr. Senator Hiram Johnson je vprizoril v senatu živahen napad na politiko predsednika Coolidga, ki bo zapletla Ameriko v evropske zadeve in homatije.

Dozdevni nečak Eberta deportiran.

21 let stari Willie Ebert, ki trdi, da je nečak predsednika nemške republike, Eberta, je bil danes deportiran, ker se je hotel vtihotapiti v deželo kot "slepi potnik". Našli so ga v notranjosti parnika "Talisman", potem ko je dospel parnik v v Boston ter se nahajal na poti proti New Yorku.

DENARNA IZPLAČILA
V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — $17.30 2000 Din. — $34.40 5000 Din. — $85.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir ..... $ 9.50 500 lir $22.75
300 lir ..... $13.95 1000 lir $44.50

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljatve, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po mogočnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BREZŽAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE $1.—

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 4987.

GLAS NARODA
(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Frank Sakser, *president* Louis Benedik, *treasurer*
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leta velja list za Ameriko in Kanado	$6.00	*Za New York za celo leto*	$7.00
Za pol leta	$3.00	*Za pol leta*	$3.50
Za četrt leta	$1.50	*Za inozemstva za celo leto*	$7.00
		Za pol leta	$3.50

Subscription Yearly $6.00.
Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL NEW YORK CITY

VOLITVE V JUGOSLAVIJI

Včeraj so se vršile v Jugoslaviji splošne volitve.

Upamo, da nam bo že jutri mogoče objaviti izid volitev ter sporočiti našim čitateljem, katera stranka je zmagala.

Borba je bila vroča.

Vladna stranka je napela vse sile, da prodre s svojimi kandidati, pa tudi njeni nasprotniki niso držali križem rok.

Od izida včerajšnjih volitev je odvisen nadaljni razvoj mlade države, ki se je ustanovila na razvalinah avstroogrske monarhije.

Nihče ne more odrekati Srbom kredita, da so oni največ pripomogli k ustvarjenju države, ki ima v svojih mejah tri bratska plemena — Srbe, Hrvate in Slovence.

Težko je šlo.

Grabežljivemu italijanskemu sosedu je bilo treba precej dati. Srbi so dali še dosti radovoljno ter so izgubo nadomestili z raznim pristnim madžarskim, romunskim in bolgarskim ozemljem.

Slovence še sedaj boli rana, ki jim je bila zadana kot narodni celoti na Krasu in v Primorju. Ta rana ne bo nikdar zaceljena.

Srbi so se koj zavedli svoje veljave in svojega vpliva ter so začeli jako nedemokratično vladati.

Državna moč je v srbskih rokah. Razen vojaštva imajo po naših krajih in po Hrvatski organizacijo jugoslovanskih nacijonalistov.

Ta organizacija je stvorjena po fašistovskem vzgledu. Delovanje njenih članov je morda upravičljivo v srbskih očeh, nikakor pa ne v očeh razsodnega človeka.

Jugoslovanski nacijonalisti oziroma orjunaši so v narodnostnem oziru bolj fanatični ko tnajbolj zagrizeni Srbi.

Če napravijo kako očividno nepostavno dejanje, stopijo smelega lica pred sodnika, vedoč, da jih ne bo obsodil, ker so izvrševalci velesrbskega programa.

Razemere so postale tako nevzdržne, da je bilo treba novih volitev.

Ako bi bile volitve res svobodne in splošne, je jasno, da bi bili Srbi v manjšini ter bi se morali vkloniti slovenskim in hrvatskim zahtevam.

Toda Pašič, voditelj vseh, ki simpatizirajo z njegovo politiko, je brez dvoma znal tako urediti, da pri volitvah ni bila javno in jasno izražena volja slovenskega in hrvatskega naroda.

Na razpolago je imel orjunaše in armado.

V senci bajonetov se razveljavljajo najbolj trdni sklepi. V senci bajonetov se rušijo prepričanja.

Pašič je najbrž dobil večino in vsledtega ne bo toliko časa pravega zadovoljstva v Jugoslaviji, dokler se ne bodo vsa tri plemena medsebojno rešpektirala glede jezika, zgodovine in drugih bistvenih lastnosti.

Dopisi.

Lloyd, Wyo.

V tukajšnji bližini je umrla dne 24. januarja splošnoznana rojakinja Mrs. E. V. Smith. Bolehala je zadnjih petnajst let na raznih boleznih, končno jo je pa smrt rešila velikega trpljenja. Kljub temu je pa voljno prenašala grenkosti, bila je vedno vedra in vesela. Pokojnica je bila rojena leta 1855 v bližini Ljubljane. Leta 1889 je prišla s svojim možem v Združene države, kjer se je najprej nastanila v Forest City. Leta 1902 se je s svojo družino preselila v Wyoming. Imela je dve hčeri, ki sta sedaj obe poročeni. Pogreba se je udeležila velika množica ljudi, kar dokazuje, da je bila pokojnica jako priljubljena.

Tyre, Pa.

Ogenj je uničil dne 28. januarja rojaku Albertu Perko, prodajalno, klavnico in hlev in več raznovrstnega blaga. Škoda se ceni nad 25 tisoč dolarjev. Rešili niso prav ničesar.

Poročevalec.

Ekspedicija v notranjost Brazilije.

Polkovnik Fawcett, član Angleške in Newyorške geografske družbe, pripravlja veliko ekspedicijo v neznano notranjost Brazilije. Med drugim hoče doprinesti dokaz, da ni samo ob Evfratu, ampak tudi v notranjosti Brazilije lekla sprika človeštva.

Jugoslavia irredenta.

Trije sindikati v Trstu razpuščeni

V Trstu je bilo zadnje dni silno mnogo preiskav. Te dni je prefektura razpustila tri sindikate, in sicer zvezo mestnih uslužbencev, sindikat kemičnih delavcev in poštno-brzojavnih nameščencev tretje kategorije.

Razpuščen je tudi mednarodni športni krožek. Baje se je po teh društvih gojila politika, kar je v nasprotju s pravili.

V pomoč Istri.

Slednjič je zborovala. tudi v Rimu medministerijalna komisija, ki se bavi z istrskimi zadevami. Poročilo pravi, da so pretresli vsa vprašanja, ki se predlože sedaj vladi, na kar ima slediti široko zasnovana gospodarska pomoč Istri.

Za radikalno preosnovo Gentilejeve šolske reforme

se je zavzel tudi senator Tamassia, ki je predložil naučnemu ministru interpelacijo, ki govori o potrebi radikalne preosnove Gentiljeve šolske reforme in sicer v najvišjem interesu kulture in italijanske šole. Tako se oglašajo italijanski politiki in pedagogi po vrsti proti Gentilejevi šolski reformi, katera se je z uradne strani hvalisala na vse pretege, pa je končno le prodrl na površje odpor proti njej.

Gentile je bil s svojo reformo jugoslovansko šolo v Julijski Krajini. Sedaj treba povsodi povzdigniti glas, da je v "najvišjem interesu kulture", da se da Jugoslovanom jugoslovanska šola!

O možnosti industrijskega razvoja ob Soči in Vipavi

radi razpravljajo italijanski gospodje v Gorici. Kako lepo bi bilo, ako bi se dvigali tovarniški dimniki ob obeh rekah. V Solkanu se pripravlja hidroelektrična centrala. Treba izkoristiti tudi vodno silo Vipave. Ako se izpopolni še železniška mreža, kakor projektirano potem bi se dalo misliti na lep razvoj industrije v obmejni pokrajini. Pred vsem imajo pred očmi tkalnice, češ, da se italijanske tkanine pri sosedih dobro prodajajo. Na Goriškem treba res kaj storiti za prospeh industrije ali pri tem se ne sme pozabiti na kmetijstvo, marveč mora biti skrb obrnjena na eno in drugo plat. Ali na katero stran je pričakovati več dobre volje pri rimski vladi, ali na industrijsko ali na kmetijsko? Kako je s prvo stranjo, vedo zelo dobro v goriški trgovsko-obrtni zbornici, katere zastopniki so žeo petovano razlagali na merodajnih vladnih mestih, kako je pokrajina pripravna za industrijo, ali tam so jih samo lepo pohvalili in jim ob slovesu dali tudi nekaj obljub, storilo pa se ni nič in se tudi najbrže ne bo.

Treba vpoštevati dejstvo, da je italijanska industrija še mlada in ima premagovati razne težkoče. Tekstilna industrija se res dobro razvija ali ni razvita še tako, da bi pripustila nove tvornice ob Soči ali Vipavi, katere bi se brez dvoma proglašale za domačo konkurenco v novi provinci proti prizadetim starim provincam. Ob takem položaju ni pričakovati pri vladi naklonjenosti za ustanavljanje industrijskih podjetjih v Julijski Krajini. Treba pa drezati in moledovati dalje, zajedno tudi za povzdigo kmetijstva. Dežela bi lahko lepo spojila industrijsko in kmetijsko prospevanje, ako bi imeli v Rimu pravo razumevanje in pravo zanimanpe za bodočnost Julijske Krajine!

Za viteza radi delovnih zaslug

je imenovan znani tržaški brodolastnik Albert Cosulich.

Na vipavski železnici

se pospeši prevažanje lesa, ker je vlada zagotovila, da dobi tržaško železniško ravnateljstvo kolikor mogoče praznih vagonov na razpolago.

Kaj stori brisko vino?

Močno je brisko vino in rado razdraži glavo. V Cerovem v Brdih sta se pretepala bratranca Mihael in Fran Nikolavčič, oba še mlada moža. Pijana sta bila. Prvi je baje pri 'nacijonalni milici', drugi pa je v italijanskih poročilih označen za komunista. V Gorico je nekdo prinesel vest, da je prišlo do pretepa iz političnih nagibov in nekateri fašisti so mislili že na pohod v Brda. Mihael je bil namreč precej ranjen v spopadu. Pokazalo se je, da je pretep povzročila le navadna pijanost.

Tržaški "Piccolo" poroča o tem dogodku v Cerovem, ki gotovo ni nikake izredne važnosti, na dolgo in široko, navaja vse podrobnosti in še razne izmišljotine. Italijani imajo s takimi obsežnimi poročili o dogodkih med Slovenci posebne namene. Slovenske ljudi slikajo kot divjake, slovenska vas je nevarno gnezdo, kjer kričijo poveduje, da je skupina fantov in razbijajo pijanci. Poročilo pripoveduje, da je skupina fantov prišla od župnika, druga pa od župana, potem pa sta se bratranca sporijela do krvi . . . Taki popisi hujskajo oblast proti Slovencem in radi par nerodnežev ppgostoma trpi tudi večina razsodnih ljudi. Žalostno pa je pijančevanje in vse obsodbe je vredno, ker prinaša samo gorje in škodo. Zato priporočamo našemu ljudstvu treznost. Kdor je vdan pijančevanju, je človek, ki ni nič vreden. Samo trezno slovensko ljudstvo se bo moglo uveljaviti in držati v Julijski Krajini!

Madež.

V kazenskem postopanju proti A. Dobrecu iz Veprinca v Istri se je nahajal spis orožniške postaje, ki označa Dobreca za človeka dobrega moralnega obnašanja, toda hrvatskega mišljenja. Iz tega je jasno razvidno, da se smatra pri oblasti za madež, ako je kdo hrvatskega mišljenja. Orožniki imajo pač od svojih predstojnikov navodila in po teh se ravnajo. Kdor zataji svoj rod in sili v črno srajco, ta je pa čist italijanski državljan in pri oblasti brez madeža — čeprav ima na sebi morda prav obilo madežev!

Župan v Budanjah

v Vipavski dolini je odstavljen in za dobo treh let ne more biti več izvoljen. Tako se glasi uradna objava. Kaj pa je zagrešil župan v mali vipavski občini? Orožniško poročilo pravi, da se je župan vračal iz Vipave v spremstvu naborniko v, ki so nosili na klobuku barve jugoslovanske zastave z namenom irredentistične manifestacije.

Resnica je, da naborniki niso imeli belomodrordečih trakov, ampak modra in rdeča barva v nakitu na klobuku je prepričala orožniško oblast o irredentični manifestaciji! Pa tudi ako bi imeli naborniki belomodrordeče trakove, bi bili ti le znak slovenske zastave, do katere imajo polno pravico tudi julijski Jugoslovani! S škaniranjem in žaljenjem Slovencev se obmejna varnost ne bo utrjevala, ampak le s svobodo in pravico!

V Marezigah

v Istri je napravil občinskega dolga 180,000 lir bivši komisar Padovan. V izredni občinski seji se je zahtevalo, da se ta dolg prizna. Večina se je upirala. Tajnik koperskega fašija pa je zahtevai kratkomalo, da ne sprejme predlog in ogorčen je dostavil, da naj občinski zastopniki ne delajo neumnosti.

Italijanščina se bo istrskih cerkvah vedno bolj širi.

Kjer le morejo, nastavijo med čistimi Jugoslovani italijanskega duhovnika. Tako je tudi v Pomeru kjer se duhovnik poslužuje edinole italijanskega jezika, čeprav dobro ve, da ga ljudstvo ne razume. Pregnal je iz cerkve tudi hrvatske pevce in osnoval nekak ženski pevski zbor, ki prepeva po italijansko pa tako strašno, da tega petja ne prenese nikdo. Ljudje bežé iz cerkve.

Peter Zgaga

Kitajci so čuden narod. Zapadni svet jih ne bo nikdar razumel.

Tako poročajo o nekem angleškem advokatu, ki se je naselil na Kitajskem der delal dobro kupčijo.

Nekega dne je prišel k njemu Kitajec ter ga vprašal:

— Ali ste dober zagovornik?

— Upam, da sem, — je odvrnil advokat.

— Koliko zahtevate za obrambo Kitajca, ki je ubil svojega sovražnika?

Advokat je pomislil ter odvrnil:

— Sto funtov šterlingov zahtevam.

— Dobro, — je odvrnil Kitajec ter odšel.

Po preteku dveh ur se je vrnil in položil na mizo sto funtov šterlingov, rekoč:

— Baš sedaj sem ga ubil.

*

Zakonski mož je ves razburjen hodil po sobi.

Zunaj je lilo kot iz škafa.

— Kaj si tako razburjen? — ga je vprašal prijatelj.

— Poglej, kako lije. Moja žena je v mestu, pa ni vzela dežnika seboj.

— O, zastrantega se ti pa ni treba tako razburjati. Bo že stopila v kako trgovino in počakala, da se bo zvedrilo.

— Saj tudi jaz vem, da bo šla v trgovino vedrit, toda vrag je to, ker ima pri sebi precej denarja.

*

Dosti se je že pisalo o perečem vprašanju, katera starost je najbolj primerna za ženitev oziroma za možitev.

Nekateri pravijo, naj se dekle poroči v starosti dvajsetih let in sicer z moškim, ki je pet let starejši.

Drugi zopet pravijo, da so zakoni, sklenjeni v tridesetem letu starosti, najboljši.

Po mojem skromnem mnenju naj bi se pa punca tedaj poročila, ko jo prvi vpraša, če ga hoče vzeti.

Zakonski možje, ki imate hude žene, ni vam še treba obupati.

Ameriška sodna oblast je na vaši strani. Tudi vam bo zasijalo jasnejše solnce.

Le pomislite: neki sodnik v New Jersey je razsodil, da ima zakonski mož pravico zapustiti svojo ženo, ako ga za vsako malenkost pretepe.

Svet je poln samih razočaranj.

Najbolj so pa razočarani tisti, ki so prerokovali, da bo v petek ponoči konec sveta.

Nič manj ne bodo razočarani tisti, ki so kupili delnice za Kovertov dnevnik.

*

V New Yorku se je ustanovila včeraj lokalna zveza slovenskih pevskih društev.

Njen predsednik je znani pomožni urednik Našega Dima.

In s tem je vse rečeno

*

Kandidiral je za blagajnika pa so si mislili navzoči, da je bolj gvišno, če mu poverijo predsedniško mesto.

Iz Kansasa poročajo, da je tam divjal velikanski vihar. Nekemu farmerju je odneslo pločevinasto streho ter mu jo tako zverižilo, da je ni bilo mogoče več spoznati.

Vaški šaljivec je zbral ostanke strehe ter jih poslal Fordu v Detroit.

Po preteku enega tedna je dobil odgovor:

— Naznanjamo vam, da smo sprejeli vašo pokvarjeno karo. Ako pošljete $48.50, vam jo bomo popravili, da bo ronala. Prevozne stroške morate seveda vi posebej plačati.

*

Ponavadi je vselej tako:

Fant in punca se zaljubljeno gledata tri tedne.

Potem se tri mesece vroče ljubita.

Nato se poročita in se tri leta kregata.

Potem se pa trideset ali še več let naveličujeta drug druggga.

Novice iz Slovenije.

Nesreča, posledica neprevidne vožnje.

Dne 15. januarja je pripeljal posestnik Josip Hren iz Perovega na tovornem vozu v Ljubljano prašiče. Ustavil je na Dolenjski cesti pred gostilno Pengov, kjer je stopila njegova 69-letna žena Marija z voza, sam pa je ostal na vozu. V tistem hipu pa je v naglem diru privozil z dvoprežnim vozom po Karlovški cesti hlapec Ciril Terlep in zavil na cesto Za Gradom, se zaletel v Hrenov voz in ga prevrnil. Ženo, ki je stala ob vozu, je enako podrl na tla, tako da si je zlomila desno nogo pod kolenom. Hrenova je bila takoj prepeljana z rešilnim vozom v deželno bolnico. Neprevidni voznik se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

Sumljivi elementi v Mestnem logu.

Po raznih skednjih v Mestnem logu prenočujejo vsakovrstne temne eksistence, ki si nočejo poiskati poštenega dela. Zato pa kradejo, kar jim pride pod roko. Po noči so se spravili v šupo posestnika in trgovca Vekoslava Pelca iz Zeljarske ulice, ki stoji ob Cesti v mestni log ter mu odnesli za okrog 500 Din. raznega poljskega orodja.

Umrli v Ljubljani.

Milan Planička, delavčev sin, 2 leti; Justina Čemaš, postreškova hči, 10 mesecev; Marija Javoršek, služkinja, 26 let; Marija Mulej, kamnosekova žena, 27 let; Frančiška Drašler, voznikova žena, 28 let; Viktorija Rebec, kontoristka, 22 let; Josip Pirih, zidar, 74 let; Marija Žvan, uradnica, 18 let; Babara Lipavec, posestnikova žena-hiralka, 41 let.

Rop pri Hotici.

Dne 5. jan. so štirje neznani lopovi, oboroženi s karabinkami, napadli na cesti med Hotico in pristavo "Jula" v Prekmurju trgovca Johipa Friedricha iz Beltinecv. Vračal se je ponoči z vozom in konji iz Čakovca domov. Roparji so mu odvzeli površnik, čepico ter vrečo soli v vrednosti 800 Din. Roparji so govoriti domače prekmursko narečje in bili oblečeni v dolge zimske suknje.

Himen.

Poročil se je v Metliki Janko Krefl, bančni uradnik iz Karlovca, z Emo Sturmovo.

Smrtna kosa.

Umrl je v Ribnici v starosti 34 let Adolf Marčič, administrativni podporočnik. Pokojnik je služboval pri vojakih v Gradcu, Zenici, Ljubljani, Ptuju, Mariboru in zadnje čase v Zemunu in Beogradu, kjer je pričel bolehati in končno izdihnil.

— Umrla je v Gradcu Hedvika Dolinšek, vdova po profesorju na državni slovenski gimnaziji v Gorici dr. Edvardu Dolinšku, ki ga pogrešajo iz svetovne vojne.

— Te dni je preminula v Gor. Logatcu Alojzija Ferjančičeva, roj. Baškovec, soproga Ivana Ferjančiča, posestnika in gostolničarja.

— V Mariboru je preminila po daljši bolezni Amalija Lauter, vdova po šolskem svetniku. Pokojnica je bila iz znane ljubljanske rodbine in tašča velikega župaan dr. Pirkmaierja.

— V Vel. Laščah je umrl Franc Glavan, posestnik in živinozdravniški pomočnik.

Velik požar v Gornji Bistrici ob Pohorju.

Te dni je izbruhnil v Kobijevi pilani v Gor. Bistrici ob Pohorju, kjer se izdelujejo tudi leseni zabojčki, na dosedaj še nepojasnjen način ogenj, ki se je v kratkem času razvil v strašen požar. Nevarnost je bila izredno velika. Na kraj nesreče so prihitele požarne brambe iz Bistrice, Pekra, Limbuša, Studencev, Kamnice in tudi iz Maribora. Gasilci so neumorno delali, vendar pa niso bili kos silnemu požaru. Sredi reševalnih del jim je zmanjkalo vode, ki so jo morali končno napeljati po 900 m dolgi cevi iz Rotmerjevega potoka. Ker je bila situacija kritična, je prišlo v torek ob 4 zjutraj še 300 vojakov iz Maribora, ki so pomagali razmetati goreče blode in deske in tudi sicer pri gasilnih delih. Po silnih naporih se je gasilcem in vojakom končno posrečilo rešiti vsaj ob cesti stoječe stanovanje tamošnjega čuvaja, hlev in kolnico. Lastnik pilane je Drago Kobi, ki jo je dal v najem 'Lesni industriji' in vstopil v družbo kot glavni zadružnik. Pilana je bila zavarovana za tri milijone dinarjev. Škode še ni mogoče proceniti, vendar pa je naravonst ogromna in morda celo večja, kakor zavarovalnina.

Boj Ljubljančanov z volkovi.

Iz Sušaka poročajo: Te dni so prispeli semkaj Ljubljančani Rejec, Breznikar in Ambrožič, ki so potovali preko Kočevja na Sušak. Ko so šli skozi gozdove pri Fužinah, so naleteli na čredo volkov. Bilo jih je 10 do 15. Šele po enournem boju se jim je posrečilo pognati lačne zverine v beg. Dva volkova sta bila med bojem ubita. Nato je kmalu odšla močna ekspedicija lovcev za volkovi. To je že četrti slučaj, da so bili napadeni v dotični šumi ljudje od volkov, ki pa so bili vedno pregnani.

Preložitev zadeve.

WASHINGTON, D. C., 6. februarja. — V sedanjem zasedanju ne bodo več razpravljali v senatu o predlogu, da stopi Amerika v zvezno razsodišče.

NAJLEPŠA ZAVEST

za vsakega človeka je, ako ima za slabe čase in svojo starost kaj prihrankov. S trdno in dobro voljo si pa to lahko vsakdo omogoči, ako hrani in če tudi pomalem vlaga svoje prihranke v sigurni zavod, kjer mu "denar dela denar".

Taka priljka nudi se Vam pri nas, kjer sprejemamo vloge na —

"SPECIAL INTEREST ACCOUNT"

in jih obrestujemo po

4%

na leto.

Svojim rojakom smo tudi glede denarnih pošiljatev v staro domovino, kakor tudi glede potovanja radi na razpolago ter jim vsled naših dologletnih skušenj lahko ceno in dobro postrežemo.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York

F. M. Dostojevskij:

Iz spominov mladeniča.

(Nadaljevanje.)

Jaz sem, dragi moj, še dovolj bogata! Imam tri vasi in dve hiši. In tudi denarja se še kaj dobi, nisem vsega vzela s seboj. Zato ti to pripovedujem, da bi oni ne pomišljal.... A, tu je že! Takoj spoznaš, da je dober človek."

M. Astlej je prihitel na prvi klic babičin. Brez pomišljanja in kratkobesedno ji je takoj odštel tristoč frankov na menico, ki jo je babica tudi podpisala. Ko je vse opravil, je pozdravil in brzo odšel.

„Sedaj pa pojdi tudi ti, Aleksej Ivanovič! Preostaje mi še urica hočem malo leči, ker me kosti bole. Ne zameri kaj stari neumnici! Sedaj ne bom več dolžila mladih ljudi, da so lahkomišljeni, in bilo bi tudi grdo da onega nesrečneža generala vašega, obsodim. Denarja pa mu vseeno ne dam, kakor bi on rad, ker je po mojem mnenju pravi tepček; saj tudi jaz starka nisem boljša od njega. Res je, da Bog celo na starost kara in kaznuje ošabnice. Pa z Bogom! Marfuša, vzdigni me!"

Vendar pa bi bil rad spremil babico. Še vedno sem nečesa pričakoval in čakal, da se zdajpazdaj zgodi. Nisem mogel biti doma. Šel sem na hodnik, za trenutek sem tudi stopil v drevored. Moje pismo Pavlini je bilo jasno in odločno, sedanja katastrofa seveda popolna. V hotelu se čul o odhodu des Grieuxa. Če me Pavlina tudi odbije kakor prijatelja, me naposled nemara kakor slugo ne zavrže. Saj sem ji potreben, četudi za malenkosti, in tudi kako drugače ji pridem prav.

Ko je imel vlak oditi, sem stekel na kolodvor in pomagal babici na vlak. Zavzela je poseben, družinski vagon. „Hvala ti, očka, za tvojo nesebično naklonjenost," je jemala slovo od mene, „in povej Pavlini to, kar sem ji včeraj rekla, da jo bom namreč čakala."

Šel sem domov. Grede mimo stanovanja generalovega, sem srečal pestunjo in jo vprašal, kako je generalu? „I, očka, prav nič!" je odvrnila otožno. Vendar sem stopil notri, a pred vrati kabineta sem obstal silno osupel. General in m—lle Blanche sta se smejala kakor za stavo. Veuve Cominges je sedela na divanu. General je bil skoro blazen od veselja, klepetal je razne neumnosti in hihital neprestano z nervoznim smehom, od katerega se je nabralo njegovo obličje v neštetо množico gubic in od katerega so se mu oči nekako skrivale. Pozneje sem izvedel od m—lle Blanche same, da ji je, zapodivši kneza in doznavši za tugo generalovo, prišlo na misel, da ga potolaži in poseti za par minut, toda bedni general ni vedel, da je bila tedaj njegova usoda že določena in da je m—lle Blanche že vse pripravila, da pohiti prihodnjega dne s prvim jutranjim vlakom v Pariz.

Postal sem na pragu kabineta, si premislil in odšel neopažen. Ko sem prišel do svoje sobe in odprl vrata, sem zazrl hipoma v mraku neko postavo, ki je sedela na stolu v kotu poleg okna. Naglo sem se približal, pogledal, in dihanje mi je zastalo. Bila je Pavlina!

XIV.

Nehote sem vskliknil.

„Kaj je? Kaj je?" je vpraševal čudno. Bila je bledega in mračnega obličja.

„Kako, kaj je? Vi? Tu, pri meni!?"

„Ako pridem, tedaj vsa pridem. To je moja navada. Takoj izprevidite to. Zažgite luč!"

Zažgal sem luč. Pavlina je vstala, stopila k mizi in položila predme odprto pismo.

„Prečitajte!" je velela.

„To, to je roka des Grieuxa!" sem vskliknil in pograbil pismo. Roki sta mi trepetali in vrste so mi migale pred očmi. Pozabil sem natančne izraze, ki so bili v pismu, toda navedem naj je, dasi ne od besede do besede, ampak od misli do misli.

„Mademoiselle", je pisal des Grieux, „neprijetne razmere me silijo, da odpotujem takoj. Gotovo ste sami opazili, da sem se namenoma ogibal vsakega priznanja napram vam tako dolgo, dokler se ni razjasnil ves položaj. Prihod stare (de la vieille dame) vaše sorodnice in njeno grdo vedenje sta mi pregnala vse dvome. Moje lastne, slabostoječe razmere mi docela prepovedujejo gojiti nadalje sladke nade, katerim sem se dal voditi nekoliko časa. Žal mi je za prošlost, toda upam, da ne najdete v mojem vedenju ničesar, kar bi bilo žantiloma in poštenega človeka (gentilhomme et honnete homme) nedostojno in nevredno. Vsled izgube skoro vseh svojih novcev, posodivši jih vašemu očmu, sem prisiljen izkoristiti ono, kar mi je ostalo: naročil sem namreč svojim znancem v Petrogradu, da naj ukrenejo vse potrebno k prodaji zastavljenega mi posestva. Ker vem, da je vaš lahkomiselni očem potrošil vaš lastni denar, sem sklenil odpustiti mu petdesettisoč frankov in vračam vam na to vsoto glaseče se zadolžnice na premoženje, da vam bo tako omogočeno dobiti vse nazaj, kar ste izgubili, ako zahtevate imetje sodnim potom od njega. Nadejam se, mademoiselle, da bo moj postopek glede na sedanje razmere za vas zelo ugoden. Upam tudi, da s tem postopkom izpolnim dolžnost poštenega in blagorodnega človeka. Bodite uverjeni, da se mi je spomin na veke utisnil v moje srce."

„Kaj ne, to je jasno?" sem rekel okrenivši se k Pavlini. „Ali ste mogli kaj druzega pričakovati?" sem pristavil z nevoljo.

(Pride še.)

RAZBURLJIV ŠPORT

Na jezeru Hopatkong, v državi New Jersey se drsalci ne poslužujejo samo drsalk, pač pa tudi malih jader ter dosežejo ž njimi neverjetno naglico.

Dobro jih je znala vleči.

V Zagrebu se je pojavila ženska, ki je imela čisto navadno ime, pa se je izdajala za grofico. Poznali so jo pod imenom "gospa z belo rožo". Prirejala je bogate obede, ko je bilo treba plačati, je pa enostavno izginila. Sedaj premišljuje v zaporu svoje grofovstvo.

Literarnemu, glasbenemu in kinematografskemu svetu je poznana "Gospa s kameliami." V Zagrebu pa poznajo tudi "Gospo grofico z belo rožo." Njeno življenje je zelo pisano, bizarno in polno raznih pustolovščin. Gospa z belo rožo je bila hčerka nekega marljivega zagrebškega obrtnika. Iz navadnega življenskega tira je skočila v val pustolovstva in veselega razkošja. Mirno, tiho meščansko življenje je zamenjala z viharnim, veselim in razsipnim pustolovstvom. Biografija te grofice z belo rožo je navadna. Nič znanega izza mladih dni. Mlada se poroči. Mož je postal med vojno poročnik. Padel je v vojni. Žena je nato začela karijero pustolovke. Nekega dne je vstopila v razkošno hišo nekega bogataša kot negovateljica, gospodarica in vdova po kapitanu. Govorila je bogatašu o svoji odlični rodbini. Pri njem je "gospa z belo rožo" živela le malo časa, ker je bil sitnež. Ko pa je gospa izginila, so šle z njo tudi gotove dragocenosti.

Nekega dne se je nenadoma pojavila zopet k neki ugledni hiši ter se tam predstavila za grofico Padovsko. Člane te rodbine je povabila v neko restavracijo ter jih bogato pogostila. Ko je bilo treba plačati, je grofica z belo rožo izginila . . .

Pri neki priliki se je grofica spoznala z mlado služkinjo, ki je imela 4000 Din prihranjenih in naloženih v hranilnici. Grofica je takoj angažirala za svojo prvo sobarico in ji obljubila sijajno brezskrbno bodočnost. Pravila ji je, da jo iz Zagreba odpelje na svoje veliko posestvo v Sremu, kjer ji bo garantirala dosmrtno udobno življenje. Služkinja ji je izročila hranilno knjižico. Naravno, da je grofica z belo rožo, ki je bila trenutno v denarnih zadregah, realizirala knjižico in nekaj dni prav veselo živela s svojimi prijatelji. Sirota služkinja se je tolažila: "Kje mi bo denar boljše shranjen kakor pri tej dobri in fini gospe grofici?" Grofica je res dobro spravila denar, tako da ga služkinja nikdar več ne dobi.

Nekega lepega dne se je grofica, oblečena precej demimondsko in z belo rožo v gumbnici, spoznala z zagrebškim eleganom. Razplel se je živahen razgovor in rezultat je bil, da sta odjadrala v zagrebško okolico, v znane Sesvete. Dolga je bila njiju pot. Pride človek tja v poldrugi uri, toda dve ljubeči in veselo živeči dušici sta rabili do tja kar tri dni in tri noči. Ustavljala sta se povsod, od koder so doneli sladkoopojni glasovi muzike in kjer je "bogec roko ven molil." Končno sta prišla v Sesvete. Mladi gospod je pustil svojo grofico pri nekem svojem znancu z izgovorom, da gre v Zagreb in da se kmalu vrne z avtomobilom. V njegovoj odsotnosti je grofica naročevala najfinejša jedila in pijače. Hišna gospodinja je z veliko vnemo stregla mladi grofici. Pili, peli in pekli so noč in dan. Bil je pravi praznik, tak, kakor ga določajo veselim "Horvatom" samo znani "križevaški statuti", ki predpisujejo vse seljakom gotove ceremonije, če ga pijo in se vesele v krogu svojih vinskih pajdašev in pajdašic. Med domačimi zabavami je grofica na dolgo in široko pravila o svojih lepih in obširnih posestvih in vilah tam doli v Sremu, o svojih delnicah in vlogah pri "Prvi hrvatski štedionici," končno, da je v tesnem sorodstvu z grofovsko rodbino Kulmerjev. Domačini niso vedeli, kako naj bi visoko gospo častili in gostili. Grofica se je začela jeziti in vznemirjati, ker njenega častilca ni bilo od nikoder z avtomobilom. V stiski je končno sklenila, da pošlje nekoga tja v mesto h hranilnici po denar. Napisala je nekak ček in pozvala domačina, da gre po denar. Naravno, da je moral domačin pri hranilnični blagajni oditi praznih rok, ker ček ni bil pravilen. Pozneje je grofica gospodarja tako daleč spravila, da ji je posodil denar za modernejšo toaleto, češ da gre samo do "štedione" in da tam pošteno ozmerja nemarne bančne uradnike.

Z razdrapanimi živci je končno po inseratih pričela korespondenco z nekim trgovskim sotrudnikom. Opisovala mu je svoje romantično življenje, kako jo obkrožajo visoke dvorne dame, kako se ji klanjajo kavalirji, toda ona je nesrečna in sita tega razkošja in bogastva, želi si moške, poštene opore, ki bi ji znala vešče upravljati in gospodariti na nje posestvu. Ljubavni roman s trgovskim sotrudnikom bi še dalje trajal, da ni posegla vmes policija, ki je "grofico z belo rožo" aretirala radi mnogoštevilnih pustolovščin in sleparij. Sedaj grofica — drugače s plebejskim imenom Julijana Crnokrak — premišljuje svoje avanture v sodnih zaporih. . .

Zaplenjena nemška imovina v Novi Gvineji,

bo, kakor je te dni zjavil avstralski ministrski predsednik Bruce, v kratkem prodana na javni dražbi, ako se dotlej ne sklene prodaja s kakim konsorcijem.

POMLADANSKI ZAGREBŠKI SEMENJ.

Zagreb. — Četrti veliki zagrebški sejem vzorcev bo od 26. aprila do 4. maja tek. leta. Kakor naznanja odbor "Zagrebškega Zbora", se je že doslej priglasilo veliko število izložnikov. Potom tukajšnjega francoskega komiteja so vse večje francoske tvrdke povabljene, da se udeleže izložbe. Že lani je razstavilo 116 francoskih tvrdk, in letos se pričakuje, da bo njih število mnogo večje. Iz Italije je povabljenih največ tekstilnih tvrdk. Nekatere belgijske tovarne so sklenile, zgraditi svoje lastne paviljone na razstavnem prostoru. Enako nameravajo tudi nekatere nemške tvrdke postaviti svoje lastne paviljone. Razstavni prostor "Zagrebškega Zbora" je že s tolikimi stavbami napolnjen, da skoraj ni več prostora za nove paviljone. Tako postaja vprašanje zgradbe novih razstavnih stavb na novem, za velike sejme primernem prostoru, vednobol j akutno.

V okviru sejma se priredi tudi avtomobilska razstava. Poleg tega bodo tekom leta še specialne razstave, in največje zanimanje je za lovsko sportno razstavo.

MEDNARODNI SEJEM V BUDIMPEŠTI.

Beograd. — Od 18. do 27. aprila t. l. bo v Budimpešti velik mednarodni semenj vzorcev. Tega sejma se udeleži tudi naša država.

Koledar za leto 1925.

Še nobeno leto nismo Koledarja tako naglo prodajali kot ga letos. Skoraj sleherni, ki ga je naročil, nam sporoči, da je ž njim nadvse zadovoljen. Vsebuje dosti aktualnih člankov, lepih povesti ter nasvetov, ki pridejo prav vsaki gospodinji.

Nadalje vsebuje kratko zgodovino priseljevanja v zadnjih petdesetih letih ter natančno besedilo nove priseljeniške postave.

Globok in mnogo odkrivajoč je tudi članek "Svet bodočnosti".

Kdor hoče imeti Koledar, naj ga takoj naroči.

Ena najpametnejših živali.

Kljub temu, da je slon navidez jako okoren, ima par vrlin, katerih zastonj iščemo pri drugih živalih. Če pade slon v nastavljeno past, ga obkrožijo njegovi tovariši ter mu skušajo pomagati. — Pripovedke iz življenja slonov. Obževanje solnca.

Iz starih časov so se nam ohranili podatki, ki pričajo, da je imel slon že od nekdaj moralne in socijalne vrline. Če se je pripetilo, da je padel v nastavljeno jamo, so mu tovariši takoj prihiteli na pomoč. V takih slučajih se je človek najlažje prepričal, kako pametni so sloni. Lovci so izkopali globoko jamo in ko je pridrvelo mimo krdelo slonov, je obležal ta ali oni velikan v nastavljeni pasti. Človek si seveda ni upal blizu, kjer bi ga bili razjarjeni orjaki takoj pomandrali. In čim je krdelo opazilo, da je en član zadruge izginil, so se sloni ustavili in obkolili ujetega tovariša. Ogledali so si jamo od vseh strani, poizkusili potegniti tovariša z rilci iz nje in ko se jim ni to posrečilo, so začeli prinašati ogromne hlode in kamenje, s katerim so napolnili jamo tako, da je mogel ujeti slon zlezti iz nje. Človek se mora nehote čuditi temu razumu in prebrisanosti.

Če naleti čreda slonov na svoji poti skozi goščavo na sledove človeških nog v pesku ali prsti, si podajo z rilci to prst od prvega do zadnjega in čreda krene takoj v drugo stran. Sloni dobro vedo, da jim streže človek po življenju radi slonove kosti. Zato izločijo, če so obkoljeni in v nevarnosti, iz svoje črede dva tovariša, ki imata najdaljše in najlepše zobe, da zadovolje lovce, ostali pa se hitro poskrijejo v pragozdu. Sloni znajo tudi gasiti gozdni požar, o katerem vedo, da jim je največji sovražnik. Če zgori gozd, so sloni ob svoje skrivališče in zavetišče. Če se puste v boj z lovci, postavijo spredaj in ob straneh straže. Ranjeni slon dvigne z svojim rilcem kos lesa ali suho rastlino v znak, da je premagan in da se vda.

Ljudska fantazija se je mnogo pečala s temi razumnimi in mogočnimi živalmi. Tako so nam ohranjene razne pripovedke iz življenja slonov. Ena teh pripoveduje, kako so živeli nekoč stari sloni. Bili so tako stari in težki, da so se komaj premikali. Živeli so na neki gori v gorovju Atlas in so bili sveti. Noben pošten lovec si ni drznil streči jim po življenju. Ker pa so imeli krasne, dolge zobe, je poslal pohlepni in nerazumni car one dežele tristo lovcev, da pobijejo te svete slone. Od teh tristo lovcev jih je umičila nenadoma strašna epidemija 299. Tako je bil kaznovan carjev pohlep po slonovi kosti. Glede ljubezni pripisuje ljudska domišljija slonu človeška čustva. Neki lovec v Mavretaniji, Aleksander po imenu, je videl v krdelu slonov strašen prizor razvrata in ljubosumnosti.

Sloni poznajo baje tudi verski čut. Ljudje so jih videli, kako se umivajo z morsko vodo in obožavajo solnce. Ta obred opravljajo na ta način, da dvignejo k nebu rilce kot roke. Slon obožava tudi luno. V tem je podoben zaljubljenemu petošolcu. Tako so videli nekoč prebivalci Mavretanije slona, ki je priломastil ob mesečini iz goščave in stopil v reko, kjer se je svečano umil in pozdravil svečano luno na jasnem nebu. Stari klasiki nazivajo slona najbolj pobožno in razumno žival.

45 let v ječi.

Silvio Visconti, svoj čas zloglasni razbojnik v Siciliji, ki je bil pred 45 leti obsojen na dosmrtno ječo, je bil te dni izpuščen na svobodo.

Visconti, ki je danes star 98 let (pa naj kdo reče, da v zaporu ne dosežeš visoke starosti), je izjavil, da noče zapustiti ječe, ker se mu je priljubila in postala njegova druga domovina — saj je prebil v njej skoraj polstoletja! Ravnateljstvo je upoštevalo željo bivšega jetnika in ga nadomestilo za jetniškega vrtnarja.

LARRY SEMON SE JE POROČIL

Znani kinematografski igralec, Larry Semon, ki igra šaljive vloge, se je poročil z igralko Dorothy Dwan. Poročena sta bila v New Yorku ter sta takoj nato odpotovala nazaj v Californijo.

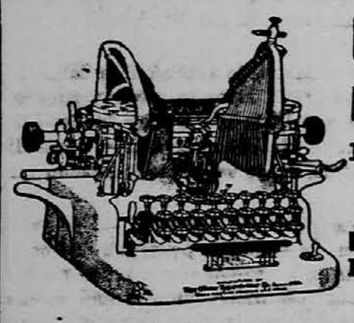

Posebna ponudba našim čitateljem

Prenovljeni pisalni stroj "OLIVER" $20.

S strešico za slovenske črke, č, š, ž — $25.00

'OLIVER' PISALNI STROJI SO ZNANI NAJBOLJ TRPEŽNI.

Pisati na pisalni stroj ni nikaka umetnost. Takoj lahko vsak pile. Hitrost pisanja dobite s vajo.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Nove pošiljatve knjig.

Prejeli smo veliko zanimivih in poučnih knjig in jih prodajamo po označenih cenah.

Po teh knjigah smo imeli mnogo vprašanj, zato ne odlašajte z naročilom, da katere ne zmanjka, predno dobimo vaše naročilo.

Z naročilom pošljite potrebno svoto bodisi z money ordrom, v znamkah ali gotov denar v zavarovanem pismu na:

GLAS NARODA, 82 Cortlandt St., New York

☞ Prečitajte pazno oglase o novih knjigah.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

POUČNE KNJIGE:

Kneippov domači zdravnik $1.25

Naša zdravila ..... .50

Nasveti za hišo in dom 1.20

Sadje v gospodinjstvu ..... .70

Zbirka domačih zdravil z opisom človeškega trupla .75

Najboljša slovenska kuharica z mnogimi slikami, obsega 668 strani 5.00

Slovensko nemški besednjak, (Wolf-Pletršnik) — 2 trdo vezani knjigi, skupaj 1888 strani 10.00

Nemško slovenski besednjak, (Wolf-Cigale), — 2 trdo vezani knjigi, skupaj 2226 strani 7.00

Jugoslavija, 3. zveski, zemljepisni, štatistični in gospodarski pregled in — Zgodovina SHS., 3. zvezki, zgodovinski podatki Jugoslovanov in Slovanov sploh na Balkanu. Zelo zanimivo za vsakega Jugoslovana 3.25

Mi plačamo poštnino.

PAST.

ROMAN IZ NAPOLEONOVIH VOJN.

Spisal **Rafael Sabatini.** — Za Gl. N. poslovenil **G. P.**

11 (Nadaljevanje.)

Generalni pribočnik je položil pismo na mizo ter zrl s pričakovanjem na portugalskega državnega atjnika, ki je izgledal neizmerno potrt. Še nikdar v celi svoji karijeri ni bil ta diplomat še tako potrt kot sedaj, vspričo priproste odkritosrčnosti moža akcije.

Don Miguel Forjas je bil v svojem bistvu tako premeten kot pošten. Bil je dosti brihten, da je pojmoval vojaški ženij angleškega vrhovnega poveljnika, kojega sadove je videl na lastne oči. Vedel je, da se je armada Junota pred dvemi leti umaknila iz Lizbone v glavnem vsled operacij Sir Arthur Wellesley-a, — kot se je imenoval takrat, predno mu je bilo poverjeno vrhovno poveljstvo nad ekspedicijo. Bil je priča mojstrske kampanje leta 1809, bitke pri Douro ter doslednih in neizprosnih operacij, ki so prišle do viška s potisnjenjem ostankov sijajne armade Soulta preko portugalske meje, s čemur se je oprostilo deželo že drugič iz krempljev mogočnega francoskega zavojevalca. Vedel je, da ne bo nobenega upanja da se ustavi tretjo invazijo, katero je pripravljal maršal Massena na severu, razven če bi ostal na Portugalskem tam mož s četami pod njegovim poveljem. Če bi Wellington izvedel za svojo pretnjo, ter se umaknil s svojo armado, bi pretilo njegovi deželi popolno uničenje. Neustavljivi Francozi bi jo zavojevali in neodvisnost Portugalske bi bila zdrobljena v prah, pod peto strašnega imperatorja.

Don Miguel Forjas je to sedaj povsem jasno spoznal, Pravici na ljubo naj bo rečeno, da se je že precej časa bal, da bo neprimerno obnašanje njegove vlade dovedlo do takega obupnega položaja. Ni pa bila njegova stvar dati izraza takim strahovom. Bil je služabnik svoje vlade, le inštrument in trobilo regentskega sveta.

— To, — je rekel konečno, — je ultimatum.

— To je, — je priznal O'Moy.

Forjas je vzdihnil, zmajal z glavo ter se vzravnal kot mož, ki se je odločil.

Ker je bil premeten, je vedel, da je treba takoj izbirati in ker je bil pošten, je izbral pošteno.

— Mogoče je dobro tako, — je rekel.

— Da naj Lord Welington odide? — je vprašal O'Moy.

— Da naj Lord Welington objavi svoj namen, da hoče oditi, — je pojasnil Forjas. Ker je že toliko priznal, je popolnoma snel svojo oficijelno masko. Govoril je s svojim naravnim glasom in ne kot trobilo regentskega sveta. — Seveda ne bo to nikdar dovoljeno. Princregent je poveril Lordu Wellington obrambo dežele. Vsled tega je dolžnost vsakega Portugalca, da zagotovi, neglede na ceno, njegov nadaljni obstoj v tem smislu.

O'Moy ni vedel, kaj naj si misli. Le poznavanje najbolj skrivnih misli ministra bi moglo pojasniti to čudno in nenadno izpremembo v njegovem obnašanju.

— Ali razumete pogoje, edine pogoje, na temelju katerih je Lord pripravljen ostati v deželi?

— Popolnoma dobro. Takoj jih bom sporočil regentskemu svetu. Tudi je popolnoma jasno, — kaj ne? — da lahko sporočim svoji vladi ter objavim vaše popolno zagotovilo, da bo častnik, ki je odgovoren za napad na samostan v Tavori, ustreljen, kakorhitro ga bodo prijeli?

Ker je zrl pozorno v lice O'Moya, je zapazil Don Miguel blesk v sinjih očeh generala. Videl je tudi, kako je njegovo zdravo, rdeče lice prebledelo. Ker pa ni vedel, da sta O'Moy in dotični častnik sorodnika, ni mogel uganiti vira in motiva tega obotavljanja kojega znake je zapazil. Jasno je, da je vsled tega napačno tolmačil to obotavljanje.

— V tem oziru ne smemo prav nič popustiti, — je vzkliknil — Dovolite mi govoriti z vami za trenutek povsem odkritosrčno in zaupno, ne kot tajnik regentskega sveta, temveč kot portugalski patriot, ki stavlja svojo deželo ter njene interese nad vsak drug pomislek. Objavili ste svoj ultimatum. Mogoče je strog in tudi samovoljen. To pa ni moja briga. Interesi in čustvovanje Souze in vsakega drugega posameznika in naj je še tako visokostoječ, ne pridejo vpoštev, kadar so na tehtnici interesi naroda. Boljše je, da se stori krivico enemu možu, kot da bi trpela cela dežela. Vsled tega ne bom razpravljal z vami glede upravičenosti ali neupravičenosti ultimata Lorda Wellingtona. To je stvar zase. Lord Wellington zahteva odstranjenje Souze in vlade ali pa bo sam zapustil deželo. V interesu naroda more priti vlada le do enega sklepa. Odkritosrčen sem z vami, general. Jaz sam se bom postavil na stran narodnih interesov in storil bom, kar more doseči moj upliv v svetu. Če pa poznate Souzo, morate tudi vedeti, da ne bo zapustil svojega mesta brez boja. Dosti prijateljev ima in upliva, — patriarh v Lizboni in številni plemenitaši bodo na njegovi strani. Svarim vas slovesno pred tem, da bi pustili kako orožje v njegovih rokah.

Prenehal je in O'Moy je molče pričakoval nadaljnih izjav.

— Iz sporočila, ki sem ga vam prinesel, morate spoznati, kako krčevito se je oprijel Souza te afere v Tavora, da ojači svoje splošno karanje Wellingtonovega vodstva kampanje. To je orožje katerega se tiče moje svarilo. Razorožiti ga morate z zagotovilom za katero vas prosim. Brez dvoma ste že spoznali, da sem postal nelojalen napram članstvu sveta, da ostanem lojalen svoji deželi. Ponavljam pa, da govorim z vami zaupno. Ta častnik je izvršil velik zločin, ki mora nakopati angleški armadi sovraštvo naroda, razven če mi daste svoje zagotovilo, da je angleška vlada prva, ki je pripravljena obsoditi in najstrožje kaznovati izgrednika. Dajte mi torej svoje oficijelno zagotovilo, da bo dotični častnik ustreljen in jaz, s svoje strani, vam zagotavljam, da bo Souza, oropan najmočnejšega orožja, podlegel v boju, ki nas čaka.

— Upam, — je rekel O'Moy počasi in s sklonjeno glavo, — upah, da ne bom zaostajal za vami v stavljanju javne dolžnosti nad privatne pomisleke. Lahko objavite moje oficijelno zagotovilo, da bo dotični častnik . . . ustreljen, ko ga bodo dobili.

— Hvala vam, general. Izrekam tudi zahvalo svoje dežele.

Priklonil se je O'Moyu in tudi Tremaynu. — Ekselenci, imam čast želeti vam dober dan.

Spremil ga je ven vojak, ki ga je bil tudi spustil noter in odšel je, vrlo zadovoljen v svojem domoljubnem sreu, da je bila konečno dosežena kriza, o kateri je vedel, da je neizogibna. Ko pa je odhajal, se je vpraševal, zakaj je bil generalni pribočnik tako potrt, zakaj se je tresel njegov glas, ko je obljubil, da bo izvršena pravica nad izgredniškim angleškim častnikom. To pa ni bila koncem koca briga Don Miguela in dosti drugih stvari je bilo, s katerimi so se lahko pečale njegove misli, ko je razmišljal o ultimatu, katerega je moral sporočitoi svoji vladi.

(Dalje prihodnjič.)

Bajka.

Deček je bil toliko velik, da je pogledal na mizo, in je imel ko oglje črne lase in črne oči.

"Babica, povej mi pravljico!"

Želja, ki jo je izrazil, se mu je zdela tako lepa, da je veselo zaploskal z ročicama.

Babica je nategnila obraz v nežne gube in dejala:

"Ne znam nobene pravljice več."

Babica ni nikoli lagala, a zdaj le ni povedala po pravici. Kako je mogoče, da je pozabila vse pravljice, ki jih še on ni pozabil? Če bi znal tako govoriti kakor babica, bi jih pripovedoval on. Začel bi:

"Živel je oče, ki je imel tri sinove . . ."

Do tu bi šlo. Ta začetek je v vsaki pravljici najlepši. Oče ima tri sinove. Prvi sinov je najstarejši, tretji je najmlajši. Eden izmed njih je neumen; najmlajši je vedno najbolj izveden. Drugače ni mogoče, in pravljica ne laže nikoli.

"Babica, v knjigi so pravljice."

Babica se je nasmehnila; dejala je: "V knjigi ni pravljic." Odložila je nogavico, ki jo je pletla, in dejala: "Še eno bajko vem. Bog mi jo je povedal v spanju. Ti je ne boš razumel, ker si majhen in neumen."

Ali babica ne ve, da je on najmlajši in da so v pravljici vsi najmlajši zelo pridni in razumni?

Babica je začela:

"Tiho, pa poslušaj! Daleč, daleč tam, kjer solnce spi in zjutraj vstaja, je živel kralj, čigar imena ni smel nihče ne imenovati, ne zapisati."

Deček je strmel. Pravljice s takim začetkom še ni bil slišal. Raje bi videl, da ima kralj tri sinove.

Babica je nadaljevala:

"Sredi palm in rož, sredi oljk in smokev je stala njegova palača, sloneča na zlatih stebrih. Njegov prestol je bil iz slonove kosti, podpirali so ga štirje levi. Pod nogami so ležale rubinaste preproge, nad glavo je pav razprostiral pahljačo. Na desno in na levo je stala živa stena teles in sulic.

Ob njegovih nogah so ležale sužnje in mu brale vsako željo iz oči. Če je zahrepenel po grozdju, se je dvignila skodelica sadja na tresočih se oblih rokah do njegovih ust; če je zaželel vina, je zacvela zlata kupa, polna penečega vina, pred njegovim obrazom. Če se mu je hotelo krvi, mu je podala sužnja bodalce in razgaljene prsi, da se je nasitil . . .

Bil je po svojem bogastvu najsrečnejši kralj izmed kraljev svojega rodu; bil je po svojem obilju in prenasičenosti najsrečnejši človek na svetu. Dan za dnem si je izmišljal nove slasti in nove muke.

Vse ulice so šepetale o njem. Beduin, ki se je v puščavi izgubil, je v vročih sanjah pred svojo smrtjo videl njegov polživinski obraz. Solnce je prenašala njegov spomin čez zemsko oblo.

Vodil je srečno vojsko, najnesrečnejšo vojsko vseh vojska. Rod za rodom je klonil in trepetal pred njegovim imenom. Kdor se mu je priliznil in se mu priklonil, za je obsul z bogastvom, da je netel slavo krvoloka med ljudi, ki so trgetali iz strahu pred vohunom: "Proklet do dna zemlje!"

Zgodilo pa se je, da je kralj zbolel. Zaželel si je vina, pa je vrgel kupico na tla; ustnice so ga pekle. Zaželel si je sadja, pa so se na njegove ustnice jedva dotaknile. Bodalce je vrgel od sebe in se je zrušil na prestolu. Spoznal je, da je šibek. Obraz se mu je spačil, oči so se zavile ko v boju s smrtjo. Bal se je, da ljudje padejo ta nanj ko hijene in ga živega pojo.

Služabniki pa so mu bili zvesti, prijeli so ga in ga nesli na blazine. Sulice so se povesile, sužnje so zakrile obraze. Deželo je napolnila prihuljena žalost: kralj je obolel. Srca so tiho poskakovala, solnce je veselo sijalo.

Kralj je ležal na blazinah, starost mu je lezla v obraz, težko je dihal. Trop služabnikov in mož je stal okrog njega, da ustrežejo vsaki njegovi želji. Sto želj je imel radi ene, ki se ni dala izpolniti.

Zdravje se mu ni vrnilo. Kakor kaktusovo trnje ga je grizlo v duši in polnilo mrak. Dal je zaklati čredo živali in jih darovati. A bogovi so ostali gluhi. Trideset ljudi je darovalo za nj zadnji blesk oči; s kletvino na ustnah so umirali.

Ukazal je pripraviti veselico. Trideset tisoč ljudi je došlo iz vseh pokrajin. Vino se je pretakalo, rože so se vsipale na goste, ženske in pesmi so mamile. Oblekel je kraljeva oblačila, odnesli so ga med svate in goste. Vzel je kupico in napil. Kupica mu je padla iz roke. Videl je, da je izgubljen.

Niti lepa Subu, najlepša izmed deklic vseh dežela, ki jo je bil vzel za ženo, mu ni vrnila zdravja. Poklical je modrijana Titeada in mu je dejal:

"Titead, povej mi, kdaj ozdravim?"

Titead je prebledel, kot da so mu prebrali obsodbo: danes umrješ! in je padel na obraz: "Milost, o kralj! Kako naj to povem?"

Titead ni dvignil pogleda; ležal je na zemlji kot pes, ki ga tepe gospodar.

"Ne vem, o kralj. Velika je skrivnost bogov."

Titead je umrl še tisti dan.

Ko je stopil nov modrijan na njegovo mesto, je moral prestopiti njegov grob. Dejali so mu: "Pripravi se! Kralj te bo vprašal, kdaj ozdravi ali umrje, in te bo pokopal."

Modrec Hakam pa je poznal ženo Zaras, ki je bila tujega pokoljenja in je brala prihodnost iz oči.

Ko ga je vprašal kralj, kdaj bo ozdravel, se je udari Hakam s čelom ob zemljo in dejal:

"Bogovi so milostni z menoj, o kralj. Poznam ženo Zaras, ki je tujega rodu in ve odgovor na tvoje vprašanje."

"Ali ne veš, da žene tujega rodu ne smejo pred kraljevo obličje?"

Hakam pa je znova padel na obraz in je dejal: "Res je, o kralj! Toda smrt ti gleda iz oči, in pred smrtjo smo vsi enaki. Ozdravila te bo in ti je ne boš več zrl, za vedno ne."

Kralj bi bil rad živel, zato se je omečil v svojem trdem srcu in dejal: "Pripelji jo, Hakam!"

Privedli so ženo. Vzravnana je stala pred kraljem, da so jo hoteli s sulicami prebosti. Kralj pa je z bleskom v bolnih očeh namignil, naj jo pustijo. Odstopili so.

Kralj je dejal: "Govori, žena!"

Žena je govorila: "Ozdravel boš, ko okusiš kri svobodnih ljudi, ki niso nikoli klečeplazili pred teboj, nikdar lagali, nikoli s strahom govorili o tebi. Razpošlji služabnike, da jih dobijo, in tvoja kri bo mlada, kakor kri gazele."

"To je vse, kar veš, žena?"

"Vse, o kralj!"

"Umorite jo!"

Tri sulice so jo zabodle.

Služabniki so šli na vse strani dežele, da poiščejo svobodnih ljudi, ki se niso klanjali nikoli.

Dolgo jih je čakal kralj. Vrnili so se prazni in popadali na obraze. Kralj je namršil čelo in zaklical: "Hakam!"

Hakam pa se je sklonil in dejal: "Še enkrat naj gredo, o kralj! Gredo naj v dno puščave, prebredejo naj vse vrhunce gora, prepade in vode . . ."

Šli so.

V globelih temnih gora, med skalami in gozdovi so našli ljudstvo, ki je samotarilo svoje borno življenje in se ni zmenilo za kralja.

"Ali veste, da je kralj bolan?" so vprašali služabniki.

"Ne vemo," so dejali. "Kaj nam mar!"

"Ne more ne živeti, ne umreti . . ."

"Čemu ne umrje?"

"Vi se ne bojite kralja, ki je vsemogočen in silen, četudi je bolan?"

"Slišali smo o njem samo slabo. Kdor je slab, se ga ne bojimo, ne častimo ga."

Služabniki so se razveselili. "Naj kralj živi! Ozdravel bo! Obsul nas bo z dragulji, pripravil pojedino. Dajte nam krvi svobodnih! . . ."

"Nismo svobodni. Obkolil nas je kralj okoli in okoli, med nas je poslal pse, odvedel nam je hčere in živino. Tiger! In če bi imeli svobodo ne bi je prodali, niti enega človeka ne, niti ene kaplje te krvi!"

Kraljevi služabniki so raztrgali svoja oblačila in so vrnili.

Ko je kralj zaslišal sporočilo, se je molče vrgel na blazine in se premetaval. Kot kipi so zrli služabniki nanj, bronasti bogovi so se mu rogali. Nihče mu ni ponudil kupice, ne skodelice, ne bodalca in ne besede . . . Kralju se je zdelo, da se vrsta ljudi okrog njega oži, da pada nanj in ga trga z zobmi . . .

In potem— je umrl . . ."

Babica je nehala pripovedovati, deček je bil medtem zaspal. Ko se je vzbudil, je vprašal: "In kako je bilo?"

"Kralj je . . . zadremal . . ."

"A-a-a?" se je deček začudil. Niti začetka bajke ni vedel več, ker ni začela: "Živel je oče . . ."

POMNOŽITEV VOJSKE V ALBANIJI.

Beograd. — Čez Rim javljajo iz Tirane, da je albanska vlada sklenila povečati svojo stalno vojsko in preurediti svojo žandarmerijo pod vodstvom nekega angleškega polkovnika.

Kretanje parnikov - Shipping News

10. februarja:
Arabic, Cherbourg in Hamburg.

14. februarja:
Olympic, Cherbourg; George Washington, Cherbourg in Bremen; Duilio Genova.

17. februarja:
Ohio, Hamburg; Deutschland, Hamburg.

18. februarja:
De Grasse, Havre.

19. februarja:
Mongolia, Cherbourg in Hamburg.

21. februarja:
Aquitania, Cherbourg; Pittsburgh, Cherbourg in Hamburg; Veendam Rotterdam; President Roosevelt, Cherbourg.

24. februarja:
Martha Washington, Trst; Stuttgart Cherbourg in Bremen.

25. februarja:
La Savole, Havre.

28. februarja:
Leviathan, Cherbourg; France, Havre; Berengaria, Cherbourg.

5. marca:
Cleveland, Boulogne in Hamburg; Minnekahda, Cherbourg in Hamburg.

7. marca:
Olympic, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg in Bremen; Conte Verde, Genoa.

10. marca:
Bremen, Bremen; America, Cherbourg in Bremen.

12. marca
Pittsburgh Cherbourg in Antwerp; Westphalia, Hamburg.

14. marca:
Aquitania, Cherbourg; Suffren, Havre; George Washington, Cherbourg in Bremen; New Amsterdam Boulogne in Rotterdam.

16. marca:
De Grasse, Havre.

18. marca:
Orduna, Cherbourg in Hamburg.

19. marca:
Albert Ballin, Boulogne in Hamburg.

21. marca:
Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; France, Havre; Conte Rosso Genoa.

24. marca:
Pres. Wilson, Trst.

25. marca:
Berengaria, Cherbourg.

26. marca:
Thuringia, Hamburg.

28. marca:
Olympic, Cherbourg; Paris, Havre; Pres. Roosevelt, Cherbourg in Bremen; Reliance, Cherbourg in Hamburg; Ohio, Cherbourg in Hamburg; Veendam, Boulogne.

31. marca:
Stuttgart, Cherbourg in Bremen.

1. aprila:
Mauretania, Cherbourg.

2. aprila:
Deutschland Boulogne in Hamburg.

4. aprila:
Homeric, Cherbourg; Ascania, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg in Bremen.

7. aprila:
Resolute, Cherbourg in Hamburg; Republic, Cherbourg in Bremen.

8. aprila:
Aquitania, Cherbourg; La Savoie, Havre.

9. aprila:
Zeeland, Cherbourg in Antwerp; Mt. Clay, Hamburg.

11. aprila:
Majestic Cherbourg; Leviathan, Cherbourg; Volendam, Boulogne in Rotterdam; Conte Verde, Genoa.

14. aprila:
Martha Washington, Trst.

15. aprila:
Berengaria, Cherbourg; De Grasse, Havre; America, Cherbourg in Bremen.

16. aprila:
Cleveland, Boulogne in Hamburg; Pittsburgh, Cherbourg in Antwerp; Columbus Cherbourg in Bremen.

18. aprila:
Olympic Cherbourg; France, Havre; George Washington, Cherbourg in Bremen; Orbita, Cherbourg.

21. aprila:
Belgenland, Cherbourg in Antwerp.

22. aprila:
Mauretania, Cherbourg; Suffren, Havre.

25. aprila:
Paris, Havre; Homeric, Cherbourg; Orduna Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg in Bremen.

28. aprila:
Lapland Cherbourg in Antwerp; Luetzow, Bremen.

29. aprila:
Aquitania, Cherbourg.

30. aprila:
Ohio, Cherbourg in Hamburg; Albert Ballin, Boulogne in Hamburg.

2. maja:
Majestic, Cherbourg; Leviathan, Cherbourg.

16. maja:
Paris, Havre. — S tem parnikom bo spremljal potnike uradnik tvrdke Frank Sakser State Bank.

Ameriške ladje

Vi lahko potujete v staro domovino ter se vrnete tekom enega leta preko Ellis Islanda, ako si preskrbite dovoljenje za povratek.

Poizvejte za vse prednosti glede potovanja na ameriških vladnih parnikih. Imajo čiste, udobne kabine za 2, 4 in 6 oseb. Izborna in raznolika hrana, prijazna postrežba, veliki krovi, koncerti ter vsakovrstne udobnosti in prijetnosti.

Uredite da bodo dospeli vaši sorodniki v Ameriko na amer. vladnih parnikih United States Lines.

Vprašajte lokalnega agenta ali pa

UNITED STATES LINES
45 Broadway, New York City
Managing Operators for
UNITED STATES SHIPPING BOARD

Slovensko Amer. Koledar za leto 1925

smo že skoro razprodali. V kratkem času smo ga prodali več tisoč. Kdor ga hoče imeti, naj ga takoj naroči, ker ga je le še par sto izvodov zalogi. Cena s poštnino vred

40 CENTOV.

Oni naši zastopniki, ki še niso naročili koledarjev, naj se požurijo, da ne bo prepozno.

SLOVENIC PUBLISHING CO.,
82 Cortlandt St., N. Y. C.

Prav vsakdo—

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI

v "Glas Naroda"

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je natančno poučen o potnih listih, prtljagi in drugih stvareh.

Pojasnila, ki vam jih zamorem dati vsled naše dolgoletne izkušnje Vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvovrstne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasom nove naselniške postave ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, zamorejo tudi nedržavljani dobiti dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebno tudi delj; tozadevna dovoljenja izdaja generalni naselniški komisar v Washington, D. C. Prošnjo za tako dovoljenje se lahko napravi tudi v New Yorku pred odpotovanjem, ter se pošlje prosilcu v stari kraj glasom nanovejše odredbe.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Kdor želi dobiti sorodnika al svojca iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripuščenih v prihodnjih treh letih, od 1. julija 1924 naprej vsako leto po 671 priseljencev.

Ameriški državljani pa zamorej dobiti sem žene in otroke do 18. leta brez, da bi bili šteti v kvoto. Trojene osebe se tudi ne štejejo v kvoto. Stariši in otroci od 18. do 21. leta ameriških državljanov pa imajo prednost v kvoti. Pišite s pojasnila.

Prodajamo vozne liste za vse proge; tudi preko Trsta zamorejo Jugoslovani sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St., New York

ROLE za PIANO

SLOV. IN HRVATSKE
dobite pri:
NAVINŠEK-POTOKAR
3311 Greeve St., Conemaugh, Pa.
edina slov. izdelovalna piano rol v Ameriki.
PIŠITE PO NOVI CENIK.

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda", S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda"

SKUPNI IZLET V JUGOSLAVIJO

z največjim parnikom francoske proge

"PARIS"

36,558 ton 45,000 konjskih sil

V SOBOTO, DNE 16. MAJA 1925.

Potnike bo spremljal naš uradnik prav do Ljubljane in bo posebno pazil na potrebe potnikov, da bodo udobno in brezskrbno potovali. Vsi potniki bodo nastanjeni v lepih, čednih kabinah po 2., 4. in 6. skupaj ter so nam dodeljeni najlepši prostori.

Vozni list III. razreda stane do Ljubljane z vojnim davkom in železnico vred $116.23 in kdor kupi vozni list za tja in nazaj prihrani $47.73.

Glasom nove postave zamorejo tudi nedržavljani potovati na obisk in ostati zunaj eno leto, ako si preskrbe od tukajšne vlade dovoljenje, ki stane samo $3.00; da se dobi tako dovoljenje, je potrebno vedeti ime parnika in dan prihoda v to deželo. Kdor tega ne ve, mu mi pomagamo zaznati, ako nam tozadevno piše.

Prošnjo za dovoljenje lahko napravimo tudi mi, pred odpotovanjem, ter je dovoljenje poslano iz Washingtona za prosilcem v stari kraj na naslov, kakršnega kdo označi v prošnji.

Jugoslovanski potni list stane sedaj samo 250 dinarjev, to je okoli $3.00 ter je veljaven za eno leto za potovanje ven in nazaj; tudi brez dovoljenja se lahko potuje ven na obisk, toda vsak se mora povrniti nazaj tekom šestih mesecev, kdor ima dovoljenje, pa tekom enega leta ter se mu ni potreba zglasiti pri ameriškem konzulatu pred povratkom.

Kdor želi potovati meseca maja v Jugoslavijo ali zassedeno ozemlje, naj se nam čimpreje priglasi. Zabave in družbe bo na tem potovanju dovolj.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

ADVERTISE in GLAS NARODA